

hogy kötelességünket azon helyen, ahová sorsunk állított, maradéktalanul megállottuk még akkor is, ha munkánk nem kapott megfelelő értékelést, elismerést. Eppen ezért hálával gondolunk Egyesületünk vezetőségére a vállalt kockázatért, amellyel e nagy és értékes mű kiadását vállalta. De még nagyobb hálával tartozunk Deák Gyulának, aki értékes munkában eltöltött szolgálata után annyira megérdemelt pihenő idejét is a polgári iskolai tanári rendnek szenteli. Értékes munkáját tisztelettel fogadjuk, abból önbizalmat meritünk s meleg szeretettel ajánljuk minden — az értékes munkát megbecsülő — magyar nevelőnek.

Vicsay Lajos. /

Kiss Ernő: A tudományok harca. (K. M. Egyetemi Nyomda. 1941. 40. oldal.)

A századforduló oktatásügyének hivatalos tényezői (és sokszor hivatalar fanatikusai) hosszú és áldatlan vitát folytattak akörül a kérdés körül, hogy az iskolai nevelésben a reális vagy a klasszikus tárgyaké legyen-e a vezető szerep. A két szembenálló tábor két világnézeti magatartást képvisel és igyekszik a maga álláspontját tudományos, pedagógiai és gyakorlati érvekkel alátámasztani. Ezt a küzdelmet nevezi Kiss Ernő a tudományok harcának.

A szerző célja ennek a harcnak történetét bemutatni. Ezért tehát először sorráveszi magának a szellemtudományokat képviselő klasszikus műveltségnek sorsát az egyes európai országokban. Majd a 'reális tudományokat kifejlesztő anyagi, technikai, természettudományi ismertek lassú térhódítását és életbevágó gyakorlati jelentőséget vizsgálja; s ezen az alapon megkísérli megállapítani, hogy hogyan jelölte meg a pedagógiai szakirodalom a klasszikus és reális ismeretek tanítási arányát a középiskolákban.

A kis tanulmányon több külső és belső ismérv alapján észrevehető, hogy nem törekszik sem eredeti, sem tudományos megállapításokra, hanem az érdeklődő művelt nagyközönséget kívánja tájékoztatni a két szaktárgy küzdelmének tulajdonképeni tartalmi okairól. Ennek szemléltetésére sorolja fel nagy vonásokban a szellemtudományoknak (filozófia, klasszikus-filológia stb.) közismert nagyságait, majd ugyanilyen módszerrel bemutatja korunk civilizációjának nagyhatalmi jelöltjét: a technizált természettudományokat is. Ezen a vázlatos, lexikon-szerű névsoron kívül, melyben azonban kitűnik Kiss Ernő szorgalmas gyűjtő és rendező törekvése is, ott táruel élénk a füzetnek igazi célzata, ahol a szerző a realizmus és klasszicizmus vitáját részletezi a két tábor hivatalos érveinek és cáfolatainak rövid felsorolásával.

A szerző kiterjedt szakirodalmi ismeretei, a művelődéspolitikai irányzatokban való szép jártassága és tisztult, tudatos szemponthezélése jelenik elsősorban a kis tanulmány értékeit és ígéretes reményeket keltenek Kiss Ernő további irodalmi működése iránt.

Visy József dr.